

Dyplomatyczny Obieżyświat. Odcinek 10: Wielka Brytania

2021-11-17

Po zasadniczo kontynentalnej Hiszpanii teraz czas przenieść się na najbardziej znane europejskie wyspy. Prezentujemy materiał przygotowany przez Ambasadę Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej.

K - jak konsulat

Konsulat Honorowy Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej w Małopolsce działa w Krakowie od 1998 roku. Od początku jego istnienia funkcję Konsula Honorowego pełni Pan Kazimierz Karasiński MBE, który za swoją działalność na rzecz Zjednoczonego Królestwa został w 2015 roku uhonorowany Orderem Imperium Brytyjskiego. Zadania konsulatu obejmują pomoc obywatelom brytyjskim, którzy podczas pobytu w Małopolsce, z różnych powodów takiej pomocy potrzebują, szeroko pojętą promocję i zaznaczanie obecności Wielkiej Brytanii w województwie, pomoc w opiece nad grobami żołnierzy Brytyjskiej Wspólnoty Narodów w Małopolsce oraz współpracę z lokalnymi władzami i organizacjami. Na okres pandemii działanie Konsulatu w Krakowie zostało zawieszona.

R - jak rys historyczny

Starożytność dzisiejszej Wielkiej Brytanii to przede wszystkim obecność Celtów oraz Rzymian, a w V wieku na terenach dzisiejszej Anglii pojawili się Anglosasi, których język stanowi podstawę współcześnie powszechnie używanego języka angielskiego.

Średniowiecze w Wielkiej Brytanii stało pod znakiem burzliwych zmian na tronie. W 1399 władzę objęli Lancasterowie. Następnie to Tudorowie przejęli panowanie, natomiast w 1603, w czasach dynastii Stuartów, Anglia i Szkocja zjednoczyły się w unii personalnej. W 1801 złączono się również z Irlandią. Stąd nazwa brytyjskiej flagi, „Union Jack” - „Zjednoczony Proporzec”. Flaga ta jest w rzeczywistości połączeniem flag wszystkich tych narodów.

W XIX wieku, pod panowaniem królowej Wiktorii, rozpoczęła się słynna epoka wiktoriańska, kiedy to znacznie rozwinęła się literatura. Jane Austen satyryzowała życie arystokracji, a Charles Dickens wnikliwie obserwował nierówności społeczne.

Królowa Wiktoria panowała do 1901 roku. Po jej śmierci nastąpiła epoka edwardiańska, cechująca się szerszym pochyleniem nad prawami marginalizowanych grup społecznych. W 1952 roku rozpoczyna się panowanie Elżbiety II, która jest dziś najdłużej panującą monarchią w historii Zjednoczonego Królestwa.

A - jak atrakcje turystyczne

Poza utartymi szlakami turystycznymi, obejmującymi Stonehenge, Big Bena oraz London Eye, Wielka Brytania oferuje wiele mniej oczywistych, lecz równie zapierających dech w piersiach

atrakcji. Jedną z nich jest tunel drzew w Halnaker u wybrzeży Anglii, który przypomina przejście do magicznego świata. W baśniowy klimat wprowadzi nas także angielska kraina Cotswolds (www.visitengland.com/things-to-do/cotswolds), pełna malowniczych wioserek i sielskich krajobrazów. Walijska przyroda również zachwyca – wodospad Pistyll Rhaeadr sięga aż 80 metrów, co czyni go jednym z najwyższych wodospadów w Wielkiej Brytanii

(www.visitmidwales.co.uk/Oswestry-Pistyll-Rhaeadr-Waterfalls/details/?dms=3&venue=1120537). Szkocja będzie za to idealna na aktywny wypoczynek na plaży przypominającej tropiki (np. wyspie Barra, z jednym z najbardziej niesamowitych lotnisk na świecie, gdzie samoloty lądują na piasku podczas odpływów, www.visitscotland.com/info/towns-villages/barra-p238701) lub wycieczki w góry (Isle of Skye, <https://www.visitscotland.com/destinations-maps/isle-skye/see-do>). Są to miejsca, gdzie można głęboko odetchnąć i poczuć prawdziwą bliskość natury.

Natomiast dla tych, którzy wolą miejski zgiełk - idealnie sprawdzą się londyńskie targi staroci, takie jak Bermondsey Market, który odbywa się w każdy piątek już od 6 rano. Można się tam zaopatrzyć w unikatową pamiątkę z Wielkiej Brytanii.

Więcej turystycznych inspiracji znajdziesz na visitbritain.com.

Jeśli planujesz wypad do Szkocji: www.visitscotland.com, do Walii: www.visitwales.com, do Irlandii Północnej: www.discovernorthernireland.com, do Anglii: www.visitengland.com

K - jak kultura i kuchnia

Słynne szkockie kraty, zwane tartanami, są silnie związane z tradycją klanów. Od XIX wieku każda społeczność dysponuje wzorem oficjalnie przypisanym przez herolda Szkocji. Inną formą zaznaczenia odrębności swojego klanu jest godło lub marsz grany na dudach. Stale żywa jest również celtycka tradycja *Ceildith*, dzięki której pielęgnuje się tradycje muzyczne z pokolenia na pokolenie, gromadząc się w barach i improwizując (grający mają od 5 do 100 lat!).

Również Walia pielęgnuje swoje obyczaje. Jej narodowe symbole to smok, żonkil oraz por, który to często pojawia się w tradycyjnych walijskich potrawach. Za zwyczajowe dania uznaje się w Walii m. in. nakrapiany chleb o nazwie *bara brith* oraz jadalne wodorosty z zachodniego wybrzeża. Spróbujcie też pysznych brytyjskich „dziurkowanych” placuszków na ciepło z masłem, *crumpets*, lub bułeczek z dżemem i gęstą śmietaną śmietaną – *scones*, które idealnie smakują z filiżanką herbaty lub kawy o każdej porze dnia. W Szkocji koniecznie zjedzcie ryby i owoce morza – są tam jedne z najlepszych na świecie.

W Wielkiej Brytanii można jednak również obcować z kulturą spektakularnie globalną – w Edynburgu, partnerskim mieście Krakowa, co roku odbywa się największy festiwal teatralny na świecie – *Fringe* (www.edfringe.com) oraz *Edinburgh International Festival* (www.eif.co.uk), a muzyczne przedstawienia na londyńskim West Endzie przyciągają dzisiaj miliony turystów rocznie.

O - jak osiągnięcia naukowe i gospodarcze

Brytyjskie uniwersytety w Oxfordzie i Cambridge to jedne z najstarszych uczelni na świecie. Oba mogą się pochwalić ponad 800-letnią historią oraz tradycją niezwykle wysokiego poziomu nauczania. Na *Oxbridge*, jak potocznie nazywa się uczelnie Oxford i Cambridge, studiowali m.in. premierki Margaret Thatcher i Theresa May, naukowiec Isaac Newton, biolog Charles Darwin, aktorka Emma Watson oraz biochemiczka Dorothy Crowfoot Hodgkin.

Prestiżową uczelnią jest również Uniwersytet Edynburski, gdzie uczył się Graham Bell – konstruktor pierwszego telefonu. Szkotom zawdzięczamy wiele wynalazków, takich jak: telewizor, bankomat czy penicylina!

W Wielkiej Brytanii został także napisany pierwszy opublikowany algorytm, który powstał dzięki Adzie Lovelace – matematycze okrzykniętej mianem pierwszej programistki na świecie.

Obecnie Wielka Brytania posiada jedną z najlepiej rozwiniętych gospodarek świata. Londyńskie *City* zajmuje kluczową pozycję w globalnym rankingu najważniejszych centrów finansowo-handlowych. Swoją siedzibę mają tam *London Stock Exchange* (LSE), rynek ubezpieczeniowy *Lloyd's* oraz Bank Anglii, zwany „strażnikiem brytyjskiego funta”.

W - warto wiedzieć

Choć w języku polskim nazw tych używa się wymiennie, Wielka Brytania to nie dokładnie to samo, co Zjednoczone Królestwo. Wielka Brytania to nazwa wyspy, na której znajdują się Anglia, Szkocja i Walia, natomiast Zjednoczone Królestwo to nazwa państwa, obejmującego powyższe narody oraz Irlandię Północną. Republika Irlandii leży za to na południe od Irlandii Północnej i nie należy do Zjednoczonego Królestwa.

Szkocki Edynburg od wielu lat jest miastem partnerskim Krakowa. W 2017 roku w ramach projektu [Szkocka krata dla Krakowa](#) stworzono dla polskiego miasta wyjątkowy tartan utkany w tradycyjnej szkockiej tkalni ręcznej. W odpowiedzi na ten podarunek, Edynburg otrzymał od Krakowa recepturę obwarzanka edynburskiego o nazwie *Cracovian*.

Krakowski Tartan - znak towarowy Gminy Miejskiej Kraków

W Szkocji dozwolony jest tzw. dziki kemping (*wild camping*). Oznacza to, że można bezpłatnie rozbić namiot gdziekolwiek na łonie natury, poza polami namiotowymi! Taka forma podróżowania może dostarczyć niesamowitych wrażeń: noc pod gwiazdami czy pobudkę przy odbijającym się w jeziorze wschodzącym słońcu. Przed wyborem tego typu noclegu należy zapoznać się z obowiązującymi zasadami:

www.visitscotland.com/accommodation/caravan-camping/wild-camping

**Magiczny
Kraków**

Wszystkie odcinki cyklu *Dyplomatyczny Obieżyświat* znajdziecie [TUTAJ](#)